Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXIX. ЧИСЛО 71. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., СУБОТА, 26-го МАРТА, 1921. VOL. XXIX. No. 71. JERSEY CITY, N. J., SATURDAY, MARCH 26, 1921. THREE CENTS

Дебс удався самий з тюрми до Вашинґтону.

СТАРИЙ СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ ТРУДІВНИК УДАВСЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ОДЯЗІ ДО МІНІСТРА СУДІВНИЦТВА У ВАШИНҐТОНІ ПРЕДСТАВИТИ СВОЮ СПРАВУ.—САМИЙ ТЕЖ ВЕРНУЗСЯ ДО ТЮРМИ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 24. марта. — Евґен В. Дебс, котрий був соціялістичним кандидатом на президента Злучених Держав минулого року і відбуває 10-літню вязницю в тюрмі в Атланті, Джорджія, за нарушення закона про шпіонажу, був сьогодня 2½ години на конференції з міністром судівництва, Даґерті, представляючи свою справу в апелю до президента Гардинґа, щоби проголосив увільнення його з вязниці.

Конференція відбулася в міністерстві судівництва в присутности заступника міністра Ґая Д. Ґаффа.

Дебс прибув до Вашинґтону в цивільному одіню, не у вязничному одязі, і зовсім без ніякої сторожі. Дозвіл видав президент Гардинґ і міністер суcідівництва Даґерті начальникови (ворденови) тюрми в Атланті; щоби позволив йому удатись особисто до Вашинґтону, на його слово, що він удасться просто до Вашинґтону і вернеться назад до тюрми по конференції.

Кажуть, що такого випадку ще не було в історії федеральних вязниць в Злучених Державах, аби вязень дістав призвіл свобідно вийти з тюрми і назад вернутись.

Дебс був своїм власним оборонцем на розправі і прийшов до Вашинґтону яко свій власний оборонець.

Виявилось, що ворден тюрми в Атланті був минулого тижня у Вашинґтоні на конференції з міністром сусідівництва і тоді зроблено умову щодо поїздки Дебса до Вашинґтону.

Дебс прибув до Вашинґтону сьогодня (в четвер) о 10. годині рано, а його конференція з міністром сусідівництва тривала від полудня до 3. години сполудня.

Дебс вийшов з міністерства судівництва о годині 3.30 пополудни, з тим, що має вернутись самий до тюрми. Міністер Даґерті сказав, що він не має сумніву, що Дебс вернеться до тюрми в пятницю в полудне.

Який буде вислід конференції, досі ще не виявлено. Міністер Даґерті предложить звіт президентови Гардинґови.

У Вашинґтоні, в кругах близьких до міністерства судівництва, кажуть, що президент Гардинґ дарує Дебсови його дальшу тюремну кару, але покищо ще нема певної вістки, бо міністер Даґерті заявляє, що він щойно тепер розглядає справу.

АМЕРИКАНСЬКИМ МІСІЯМ ЗАГРАНИЦЕЮ ЗАБОРОНЕНО ДЕРЖАТИ ЧУЖИНЦІВ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 24. марта. — Голови всіх американських дипльоматичних місій заграницею одержали повідомлення від державного департаменту, щоби найдалі до 1. липня с. р. усунули всіх чужинців (не Американців) зі своїх офісів.

Голови місій приняли були до своїх офісів не-американських горожан на перекладчиків з ріжних мов на американську, заявляючи, що вони працюють за дешеву платню, за яку американські горожани не згодились би робити. Одначе мимо того вони тепер таки мусять їх усунути, бо буджет містить в сій справі застороґу, яка не позволяє в американських дипльоматичних місіях затрудняти чужинців.

МІНІСТЕРСЬКИЙ КАБІНЕТ РОЗГЛЯДАЄ БОЛЬШЕВИЦЬКУ НОТУ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 24. марта. — В урядових кругах разглядають пильно і студіюють ноту, яку большевики вислали до американського Конґресу і до правительства в справі так званого торговельного договору совєтської Росії з Америкою.

Нічого рішучого в сій справі ще не постановлено американським правительством. Державний секретар Гюз студіює тепер старанно російське питання на підставі ріжних жерел і в сю пятницю міністерський кабінет має розглядати большевицьке предложене в присутности президента Гардинґа.

На президента Гардинґа зробило враження заключення торговельного договору Англією із совєтською Росією, а також є заходи зі сторони американських бизнесів, котрі хочуть нав'язати зносини з Росією, одначе всетаки малі є натиск, аби американське правительство відступило від дотеперішньої урядової політики Вашинґтону у відношенню до большевиків.

ПОМЕР КАТОЛИЦЬКИЙ АРХИЕПИСКОП ҐІББОНС.

БОЛТИМОР, МД., 24. марта. — Сьогодня передполуднем помер тут у 87 році життя кардинал Ґіббонс, архиепископ Болтимора, голова американської католицької ієрархії і другий Американець, якого Рим відзначив достоїнством кардинала. Помер у своїй резиденції біля болтиморської катедри.

Кардинал Ґіббонс помер наслідком висилення старечого віку, проживши майже 87 літ. В середу пополудни він попав був в безпритомність і вже більше не відзискав притомности.

Особистий лікар кардинала др. Чарлз О'Даневен оставав безупинно при вмираючім, а коли вчера о годині 11.20 перед полуднем відступив на хвилку від його постелі, повідомив домашніх, що кардинал поживе вже лише короттенький час.

О годині 11.33 завмерло серце кардинала Ґіббонса і він перестав жити.

Над смертною постелю покійного відправлено молитви.

В МЕКСИКУ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ СОВЄТСЬКУ РЕВОЛЮЦІЮ НА 1. МАЯ С. Р.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 24. марта. — Американці, що прибули з Мексика до Вашинґтону, повідомляють, що в Мексику приготовляють загальний страйк і совєтську революцію на 1. мая с. р.

ФРАНЦІЯ НАГАДУЄ СОБІ НА ДОВГ ПІВТОРА СОТКИ ЛІТ СТАРИЙ.

Одна французька газета підняла недавно, що Злучені Держави ще не звернули Франції довгу, який вони затягнули від французького короля Людвика XVI. підчас американської революції. Кілька днів тому ся справа виринула підчас засідання французького сенату. Один сенатор підняв ту справу і заявив в промові, що Франція своєю позичкою вратувала була американське повстане. Французький король позичив 800 міліонів франків. Якби так сю суму дано на 3 процент, то ниніи капітал з процентами виносив уже 37 міліярдів франків (позичку зроблено в 1778. році). Сенатор, котрий підняв був сю справу, заявив, що Америка сеї суми не заплатила. Другий сенатор заявив, що Злучені Держави стоять на становищі, що позичка була звернена.

Очевидно, що сю справу піднімають в звязку з великим довгом, котрий винна Франція Злученим Державам з послідної війни, а котрий Франція хотілаб, щоби її подарували.

АМЕРИКА ЗАВОДИТЬ УТРУДНЕННЯ ДЛЯ ІМІГРАНТІВ.

Американські конзулярні власти повідомили французький уряд, що з днем 25. марта будуть заведені ріжні утруднення іміграції до Злучених Держав. Всі імігранти, котрі приїзджають до Америки з балтійських держав або зі східного побережа Балкану або з Близького або Далекого Сходу, будуть мусіти переходити перед відїздом через 12-дневну кварантану.

З Шербурга, порту у Франції, доносять, що корабельні лінії Кунард і Ґвайт Стар постановили уставити в порті шпитальний корабель, щоби очищувати з насікомих та бруду всіх пасажирів, що вибираються до Злучених Держав. Сего вимагають нові іміграційні постанови. Шпитального корабля будуть уживати так довго, аж корабельні лінії не уставлять бараків для пасажирів.

ВЕЛИКІ НІМЕЦЬКІ ПРЕДПРИЄМЦІ ЗАЙМАЮТЬ ВИЗИВАЮЧЕ СТАНОВИЩЕ.

Дня 23. марта відбулися в Дісельдорфі збори представителів усіх предприємців в надренських провінціях та Вестфалії (в західній части Німеччини), на котрих були провідники зелізного та вуглевого промислу, що уважаються за одних з наймогутніших в світі. Збори ухвалили резолюцію, в котрій пятнують заяву лондонської конференції, що Німеччина винувата за вибух війни; взивають німецьке правительство противитися усіми силами економічним домаганням аліянтів; взивають всіх бизнесменів злучитися проти аліянтів і показати аліянтам, що аліянти нічого не можуть вимогти на обєднаній Німеччині.

АВСТРАЛІЙСЬКЕ МЯСО ДЕШЕВІЄ.

До Лондону доносять, що заморожене мясо австралійське подешевіло значно, бо австралійські фармери хочуть конкурувати на лондонськім ринку з американськими ріжницькими виробами.

ШВЕДСЬКІ БАНКИРІ РОБЛЯТЬ ВЕЛИКІ ЗИСКИ НА БОЛЬШЕВИЦЬКІМ ЗОЛОТІ.

Зі Стокгольму, столиці Швеції, доносять, що там прийшли великі посилки висланого большевиками золота. Велику частину сего золота закупили шведські банкирі, поробивши на ньому величезні зиски. Большевики думають, що вони будуть могти післати золото також до Америки, так як американський уряд розпорядив, що той, хто спроваджує золото зпоза границі, уже не потребує виказуватися, відки воно походить. Перша посилка большевицького золота до Америки уже виїхала на кораблі Карльсгольм. Має вона мати коло 9 тон ваги. З достовірних жерел подають, що увесь большевицький запас золота виносить всего 175 міліонів золотих рублів. Яка се мізерна сума, видно хочби з порівнання з одною ратою відшкодовання, котру має заплатити Німеччина сими днями, о котра виносить один міліярд золотих німецьких марок.

НІМЕЧЧИНА ПОБІДИЛА ЧВЕРТЮ МІЛІОНА ГОЛОСІВ.

Докладні донесення про вислід голосовання над приналежностю Горішного Шлеску показують, що за приналежностю до Німеччини заявилося понад чверть міліона голосів більше як за приналежностю до Польщі.

Цілий Горішний Шлеск був поділений на 17 округів голосовання. З них 14 заявилося за Німеччиною, а лише в 3 побідили Поляки. З тих трох округів один лежить в самій середині Горішного Шлеску, другий лежить на південній границі Шлеску і на самій границі Польщі, а третий лежить на північ від вуглевого округа, за котрий передовсім Польща та Німеччина бються.

З Берліна обчисляють, що за Польщею заявилося всего 471,406 голосів, за Німеччиною 716,408 голосів.

ІТАЛІЙСЬКІ РОБІТНИКИ В ОБОРОНІ АНАРХІСТІВ.

По Італії рознеслася чутка, що анархістичний провідник Енріко Малятеста, котрий находиться в тюрмі ще від жовтня, є дуже слабий і що дальша тюрма грозить йому утратою життя. На сю вістку по ріжних закутинах Італії далися чути ріжні протести: В Турині робітники пробували здержати рух трамваїв, і підчас розрухів кинули три бомби. В Генуї застрайкувало кілька фабрик. В Миляно кількох анархістів, що відсиджують кару вязниці, вийшло на голодовий страйк.

СПРАВА АМЕРИКАНСЬКОГО ВІЙСКОВОГО ДЕЗЕРТИРА ПЕРЕД НІМЕЦЬКИМ СУДОМ.

Перед німецьким судом в Мосбах, в Баден, в Німеччині, стають як обжаловані два американські детективи, котрі свого часу хотіли упровадити американського військового дезертира міліонера Ґовера Берґдола, котрий утік з американської тюрми, де він відсиджував кару за військову дезертирку. З двома детективами стають як обжаловані за намагане упровадженє чоловіка чотирох Німців, котрі за гроші згодилися помагати детективам силою доставити Берґдола в руки американських властий. Один детектив описав цілу подію так: Детективи довідалися, що Берґдол має бути о певній годині на дврци в місті Ебербах зі своєю ново повінчаною жінкою. Коли на зелізничий дворець приїхав Берґдол, один детектив приступив до нього і, кладучи руку на його плече, заявив йому: „Вас арештує американська поліція". „Геть з американською поліцією", — крикнув Берґдол, струтив з плеча руку детектива і вдарив його в лице. Потім побіг до автомобіля, котрим кермував його шофер Штечер, і поїхав чим скорше зі своєю женою. Детектив боронився на суді тим, що він не хотів пірвати Берґдола, але хотів задержати його, поки не прийде німецька поліція та не заарештує його після права.

Суд засудив обжалованих за неправне обнимання власти. Одного детектива засуджено на 6 місяців, а другого, котрий стріляв до автомобіля, в котрім Берґдол втікав і вистрілом зранив його німецьку жінку, засуджено на 15 місяців тюрми. Їх чотирох помічникам суд дав від 6 до 11 місяців.

Американських детективів боронив німецький адвокат, уставлений організацією Американ Ліджен. Він відкликався до німецького почуття чести, заявляючи, що прецінь і в Німеччині військовий дезертир уважається за людину без чести. Настрій на сали розправ був виразно проти адвоката і публика кілька разів давала се до пізнання. Один зі свідків, один німецький полісмен, назвав адвоката собакою, а предсідатель трибуналу сказав на те лише тільки, що він не сподівався сего від нього.

Межи свідками виступав також самий Берґдол. Коли свідок почав складати баламутні зізнання, судя звернув йому увагу на німецький закон проти кривоприсяги. Коли адвокат обжалованих почав допитуватися Берґдола докладніще, публика почала свистати, а судя заявив, що питанне провокаційне. Зі цілої розправи видно було ненависть Німців до Американців.

Непокої на горішнім Шлеску.

АЛІЯНТСЬКА КОМІСІЯ ОГОЛОШУЄ ВІЙСКОВИЙ СТАН.

БЕРЛІН, 24. марта. — Межиаліянтська комісія в Опельн проголосила внемковий стан в Байтен, місті і околиці, в Катовицях, місті і околиці, і в Плес. Сим розпорядженнем заборонається зборі більше як чотирох осіб; всі збори кромі релігійних; ходжение по більше осіб як по дві, поза осьмою годиною вечером та перед четвертою годиною рано. Всі торговельні доми мають бути отворені лише межи 9 та 12 годиною рано і 2 а 5 годиною по полудни.

Приватні вістки з ріжних закутин Горішного Шлеска доносять про страшне поширення непокоїв та заворушень, передовсім по всіх пограничних місцевостях. Мисловіце находяться в руках польських банд. В місті Карф товпа, котра мала бути зложена з Поляків, убила кількох сторожів аліянтської армії.

Комуністичні розрухи по Німеччині.

БОЛЬШЕВИЦЬКЕ ПОВСТАННЄ ОСЛАБАЄ В ЗАРОДКУ.

ГАМБУРГ, 24. марта. — Підчас вчерашних розрухів в сім місті погибло підчас битви з поліцією коло трийцять осіб. Число ранених виносить покищо 28. Міській поліції вдалося зломити розрухи та охоронити три великі корабельні варстати. О годині третій пополудни сегодня 100 робітників, котрі заняли були шипярд, ще далі були в середині, але поліція безпеченства уже стояла на кождім вході, не випускаючи нікого зі середини. До стрілянини прийшло тоді, як товпа напала на поліцію безпеченства і хотіла заняти корабельні варстати. Тоді поліція приказала товпі розійтися, а коли її не послухано, вона почала стріляти та кидати бомби на товпу. Розрухи в корабельних варстатах не мали найменчого впливу на місто, де торговельне та промислове життє іде, як звичайно. Комуністичну газету „Фолькцайтунг" завішено.

АЙСЛЕБЕН В РУКАХ КОМУНІСТІВ.

ГАМБУРГ, 24. марта. — Одинока місцевість, де комуністи ще досі мають успіх, се місто Айслебен, що лежить в Прусії, недалеко від міста Липска. В полудни комуністи ще були панами міста. Вони горячково приготовлялися до оборони перед надходячими силами поліції безпеченства, котрі мають наспіти вечером. Ціле місто просто відорване від решти світа, бо довкола міста зірвано шини зелізничих доріг. Молодці рабують склепи в Айслебен, Мансфілд і других доокoличних містах.

НЕВДАЛІ ЗУСИЛЛЯ КОМУНІСТІВ В ОКОЛИЦІ ГАМБУРГА.

ГАМБУРГ, 24. марта. — Комуністи пробували відбути віче на Гайлігенгайстфельд (поле св. Духа) в Алтоні, портовій части Гамбурга, але поліція оточила цілу частину міста колючим дротом, уставила машинові кріси на всіх стратеґічних точках і не допустила до віча. Товпа, котра зібралася на віче, обкидала поліційні вози камінєм.

СТОЛИЦЯ НІМЕЧЧИНИ НЕ СЛУХАЄ КОМУНІСТІВ.

БЕРЛІН, 24. марта. — Радикальні елементи міста Берліна пробували викликати страйк в кількох великих фабриках міста. Одначе робітники всюди віднеслися до них неприхильно, а поліція безпеченства не мала великої трудности розігнати невеличкі зібрання.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД НЕ ЗАВОДИТЬ ВОЄННОГО СТАНУ.

Німецьке правительство думало з початку оголосити воєнний стан. Однак воно скоро побачило, що німецьке робітництво не відноситься симпатично до цілого руху. Межи ним виконавчий комітет федерації Німецьких Робітничих Юній видав резолюцію, в котрій пятнуєсь зусиля комуністів викликати загальний страйк та остерігаєсь членів робітничих юній не оглядатися на комуністичних провідників. Супроти такого становища робітничих юній правительство видало лише ріжні зарядження щодо захования спокою, а воєнного стану не заводило. Зарядження правительства відносяться передовсім до стереження зелізничих торів та стереження публичних інституцій.

ВИНУЮТЬ МОСКВУ ЗА КОМУНІСТИЧНІ РОЗРУХИ.

Не менче толерантно відноситься правительство до комуністичних газет. Хоч комуністичний орган „Ді Роте фане" (Червоний Прапор) в кождім числі накликає до збройного повстання, правительство не замкнуло газети. Вся некомуністична преса підносить, що загальний страйк проголошено на приказ Москви, а декотрі газети отверто винують московського представителя в Берліні Копа та його штаб.

Знов боротьба польсько-литовська.

ПОЛЯКИ ЗНОВ ПОЧИНАЮТЬ ВІЙНУ ПРОТИ ЛИТВИ.

ЛОНДОН, 24. марта. — Як доносять з Копенгаґи, межи литовськими війсками а польськими „неправильними" війсками генерала Желіґовського прийшло знов до боротьби.

Польські „неправильні" війска генерала Желіґовського перейшли через границю біля міста Вільни в суботу і заатакували місто Шірвінтай, котре лежить в невтральній полосі, означеній аліянтами. Литовці вислали військову делеґацію, щоби розслідила справу, а Поляки піймали комісію і розстріляли.

В неділю польські війска почали артилерійний огонь на литовські позиції коло Друскенек і ранили кількох литовських жовнірів.

НІМЕЧЧИНА ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО МИРА З АМЕРИКОЮ.

ГАҐА, (Голяндія), 24. марта. — Німецьке правительство установило спеціяльну комісію, котра має довести до мира з Америкою. На чолі сеї комісії поставлено графа фон Райсдаля, котрий був головою посольства в Гаазі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents the copy.		ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$10.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Приймім науку від князя Сапєги та Таваріща Иоффе.

Від коли світ світом, політичні шарлятани здобулися на мало таких мерзених комедій, як отся комедія, що покінчилася дня 18. марта сего 1921. року в Ризі.

Зійшлися там представителі: з одної сторони, люди, що називають себе представителями польських селян та робітників, а з другої сторони, люди, що представляють себе представителями московських та українських селян та робітників.

З одної сторони, за представителів польських селян та робітників виявляли себе вибрані польського князя Сапєги зажертого консервативного польського шляхтича. З другої сторони, за представителів московських та українських селян представляли себе люди, котрі хиба тільки мають спільного з українськими та московськими робітниками та селянами, що, як казав славний чеський поет Гавлічек, селянин робить з гною хліб, а вони з хліба гній.

Зійшлися і зараз зі самохвальбою зазначили основи, на котрих зійшлися. І сказав селянин Иоффе, що йому дуже приємно стрінути висланників князя Сапєги, що він з ними буде говорити не як побідник до побіджених, і не як побіджений до побідників, але як один побідник до другого, як рівний з рівними. І панове, що представляються як представителі польських селян і робітників, а на ділі представляють князя Сапєгу, відклонившися з милою міною приняли єю заяву до відома, як основу переговорів.

І зійшлися ті пани побідники, що представляють польських селян та робітників, себто князя Сапєгу, та ті пани побідники, що представляють російських та українських селян, бо їх хліб їдять, в торгах. І через пів року сходилися і торгувалися панове представителі князя Сапєги з панами „селянами". І хоч нераз нібито зривали торги (що аж хлопам та селянам здавалося, що це дуже трудно зробити договір), але таки за кождим разом верталися докінчувати тяжку роботу до старого замку давних німецьких розбишак.

І зійшлися в торгу українською шкірою. Бо і пани, що представляють польських хлопів та робітників, а іменовані князем Сапєгою, і пани, що представляють українських селян, бо їх хліб їдять, сходяться в одному, а саме в тому, що відмовляють права українському селянинови та робітникови рішати про свою долю. Для панів польських князів та їх „робітничих та хлопських" представителів український селянин се темна етнографічна маса, яка не дозріла ще національно і не доросла до державної самоуправи. Для тих знов представителів українських селян, що засідали з другої сторони, український селянин се вже так страшно розвинений націоналіст, що через свій націоналізм він нездібний до революційної держави. Для одних і других український селянин та робітник се погній, на котрім мається будувати другий народ. Пан з панем зна сєв, а тобє, хлопє, засєв...

І згоджувалися в тім, що ніякий український уряд, зложений з Українців, не може рішити про Україну. І з одної сторони, Поляки обіцяли отаманови Петлюрі признавати Україну і при переговорах нічого про неї не згадували. А з другої сторони, Москалі покликися признавати українську совітську республику, але делегатів від неї самі в Москві установляли, і кілько разів їм подобалося, то зміняли, як рукавиці.

А тепер, запивши згоду, селяни князя Сапєги і селянин Иоффе зійшлися знову: Агенти князя Сапєги величають перед чужинцями велику Польщу, а агенти селянина Иоффе величають могутність Росії, як тревалу основу мирної праці. І зійшлися в тім, що й польські пани та московські пани хотілиб удержати під своїм панованнєм кождий свої здобутки, добуті українським коштом. І тому селянин Иоффе величає великодушність польських делегатів, і тому польські панове величають селянина Иоффе, як правдивого „джентельмена".

Але нема нічого злого, щоби на добре не вийшло, як каже наша пословиця. Може якраз аж такої безсоромної треба було комедії, щоби отворити очи тим, що покладали свої надії на поміч відвічних ворогів нашого народа. Може аж риського договору треба, аби переконати усіх, що визволение українського народа може бути висідом його власної праці. Може аж циничних кпин з України зі сторони князя Иоффе та селянина Сапєги, чи там князя Сапєги та селянина Иоффе, треба було, щоби Українці побачили, що варта польська „валька за нашоп і за вашоп вольносць" та московське „самоозначение аж до відорвання від Росії".

Може аж та облудна комедія в замку німецьких розбишак в Ризі відкриє очи українських селян та робітників на всяке варшавське сміття та грязь Москви. Може аж вона скине полуду з очий, засліпленних польським голосінням про любов та московським клепанием про братерство.

Може український народ, збогачений одним великим досвідом, почне будувати свою роботу коло своєї свободи своєю власною працею, не спускаючися ані на свободолюбних князів ані на братолюбних таваріщів.

ЯК АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ПОМАГАЮТЬ ПОЛЬЩІ?

(Надіслана статтія).

Один Українець, що недавно прибув з Галичини до Америки прислав до поміщення у „Свободі" отсю статтю:

Сотки Українців з Америки вернулися вже до „старого краю", а сотки ще хотять їхати. Кажу лише — сотки, хотяй може будуть і тисячі. І проти сього ніхто не мав би що закинути. Більшість тих людий, приїхавши до Галичини і побачивши ту нужду в краю, каже до себе: „І чого я їхав сюди?" І многі вертаються назад, а інші зістають, бо дорога богато коштує і не кождий може позволити собі легко на неї.

Кождий, хто вертається „додому", має бодай кілька соток долярів тяжко запрацьованого гроша, гроша, який має нині найвисший курс. І сей гріш ми веземо куди? До нашого найбільшого ворога — Польщі! Ми сей важко запрацьований гріш даємо там за нездалий польський папір та підпираємо його валюту. Бо не можливо, аби кождий, привізши з собою доляри, затримав їх „в скрині" і не видав ані цента. І сей доляр іде на ринок тай помагає Польщі.

Се діється в ріжний спосіб. І так: Польща за всякі товари, спроваджувані з інших країв (а вона усе спроваджує) платить чужими грішми, звичайно американськими долярами. Жиди купують доляри від наших людий за польські марки і продають з добрим зарібком великим торговцям, які ведуть торговлю із заграницею. Чим більше долярів на ринку, тим отже його лекше дістати, тим стає він дешевший або польська марка „іде вгору". Пособляючи польській торговлі, ми помагаємо Польщі яко державі(яка крім того зароблює на цлови від чужих товарів, на їх перевозови і т. д.) і наш гірко запрацьований доляр дістаєсь по довших чи коротших мандрівках до польської скарбниці. Так помагаємо Польщі до поправи її валюти, а якраз її валюта є її найслабшою стороною. Польські часописі лементують над низкою валютою; Грабський пішов через се „в дубину", а ми замісць того, щоби шкодити ворогови (як се роблять прим. Німці біржевим спекуляціям, про що нераз кричать Поляки), то ми ще й помагаємо.

Може мої слова не переконують, то чейже се переконає кождого. Польські старости розліпили усюди величезні афіші з написями як: „Кажди доляр, позискани для краю, зменша дрожизнем", „подноси нашом волютем" і т. п. А що на таких оголошеннях їм дійсно залежить, то Ви побачите читаючи дальше отсі слова: „Кто ніщчи тен папер, тен дзяла на шкодем паньства" і т. д. Німецькі офіцири, як були в половні в Росії, купували там золото і пересилали його чужими, невтральними місіями до Німеччини. Се факт, який я чув від очевидця (Німця). Колиж пізнійше повстала там дорожнеча, і їм тяжко було вижити з платні, яку їм давала Росія, вони воліли жити в недостатках і не казали присилати своїх німецьких грошей до Росії, до свого ворога.

А ми знова за се, що Польща мучить наших братів, помагаємо їй до піднесення валюти. Кождий доляр, завезений до Польщі, іде звичайно на її відбудову. **Річ зовсім інша, коли доляр іде в руки якоїсь української інституції і то через українські банки. Тоді той доляр раз що помагає вдержатись українським інституціям серед дуже тяжких обставин, а друге він зменшує терпіння тих, що мучаться по тюрмах чи терплять голод.** Всякий інший доляр, що дістаєсь чи то в руки жидівські чи польські (се властиво одно й тесаме) іде на відбудову Польщі, чи посередно чи безпосередно, лише вчасти або вцілости.

Що Польща полює на доляри, се видно з її розпоряджень, що відносяться до еміґрантів. І так кождий еміґрант мусить купити карту корабельну за доляри в Польщі в товаристві, яке має концесію, за яку певно не платить польськими марками. Інакше еміґрант не дістане польського віза. Через границю також можна особа перевезти лише $18. Надвишку польські „фінанси" конфіскують.

Усім тим, що вертаються до „старого краю", я поставив би таке питанне:

Чи ви мусите їхати до Галичини? Як що їдете тому, бо Вам „кучно" бо вже давно не виділи родини, то Ви красше зробите, як зачекаєте ще рік. Коли Ви їдете і везете зі собою тисячі в надії, що там станете великим хазяїном, то Ви грубо помиляєтесь. Бо: 1) ґрунту хлопського на продаж нема; довги, які були на землі хлопській, вже сплачені; коли наприклад господар 7—10 морговий мав перед 1914 р. довг, скажім 4.000 К., який він міг сплатить 200 кірцями пшениці, то нині сей довг сплачений **одним кірцем**; хлопські довги щезли, оскільки селянин не був **цілковито** знищений війною. 2) Панського ґрунту Ви не дістанете, бо сей призначений для Мазурів і властитель великої посілости не сміє продати Українцеви землі без позволення власти, а такого позволення Ви не дістанете. Колиж ви думаєте „на своїм" розгосподаритись, то се також не можливе. Ви не здибаєте в Східній Галичині господаря, що мав би дві корови; всякий прибуток реквірується. Наші люди господарують так, щоби з голоду не вмерти. Нема тижня, аби село не оплакувало чи то забраного збіжа чи товару. Ви отже везете тисячі на те, щоби лежали „в скрині" і розкочувались поволеньки, підносячи польську марку, або щоби лежали там без найменьшого проценту, коли Ви, зіставивши їх тут в українському банку (або в американському), дістанете 3%—5%.

Одна тисяча еміґрантів, що повезла пересічно по 1 тисячі долярів, завезла $1.000.000, се значить, що Польща збогатілась о 1 міліон долярів або 1 біліон марок польських. З того привезеного міліона покотиться неодин доляр до польської скарбниці. І якраз тепер, коли Польща в тяжким фінансовим положенню, якраз ми тоді помагаємо їй нашою кервавицею. Якраз тоді, коли може ось-ось рішиться українська справа, якраз тоді ми не можемо підождати ще якийсь час!!! Коли вже хочете конечно возити польських жовнірів по „форшпанах" і засмакувати польського арешту, ідіть чим скорше; та берїть усі гроші, щоби піднести польську марку і збудувати наш парусот криміналів на наш нарід.

Тим зробите Польщі велику прислугу. Польські „дефензиви", котрі урядують як большевицькі „чрезвичайки", нераз знаходяться у великих клопотах, бо не мають ніде примістити арештованих Українців. (Так було минулого року **в Підволочисках**, де арештовані мусіли сидіти на дорозі, бо не було ніде місця; **в Тернополі** мусіли наші полонені сидіти пару місяців в полевому суді на подвірю, чи дощ чи погода; отже видите самі, що Польща тюрем потребує!)

Такто ми добровільно ділаємо на свою шкоду; будуємо собі тюрми, скріплюємо ворога, помагаючи йому там, де його найбільше „пече". А що його добре „пече", то видимо, як завзято агітується поміж американськими Поляками, щоби посилали на „позичкем паньствовом", як Пілсудський примилюється до Франції, щоби кинула які охлапи; як Падеревський крутиться коло американських банкирів, щоби витиснути дещо з їх кишені. Та „брація" з Америки позички не підписують; Франція не дала ані цента за ордени, яких Пілсудський не жалував Французам; тусаму „фіґу" дістане Падеревський. Лише ми, милосерні Українці, спомагаємо „братні наруд"; вивозимо тисячі і пускаємо їх в руки ворога.

І тому я раджу, коли Ви вже **мусите** їхати до Галичини, то не беріть усіх грошей; не давайте їх в руки польські, бо тим розпинаєте свого брата, який боровся і проливав свою кров за Вітчину! Коли землі, які наші діди і праділи зрошили своїм потом і кровю, працюючи на польську шляхту, Польща не позволяє нам купити, то ми маємо мати лише помагати Польщі за її варварські розпорядження? Чи ми мусимо збогачувати польські каси замісь підпирати свій „Земельний Банк Гіпотечний" у Львові? Ми маємо свої банки, які справді ведуть усі фінансові справи; ми не мусимо вивозити до Польщі наше добро та міняти його за польське сміття. Не богато від Вас жадаєтеся: Лише мати одно на гадці, а це: **доляр не сміє дістатися з наших рук в руки ворога.**

Коли се зробите, то сповните свій народний обовязок.

Ст. Г.

ВАСИЛЬ НАГІРНИЙ.

У Львові помер 25. лютого **Василь Нагірний.**

Хто знає український національний розвиток у Галичині за останних 40 літ, той знає також імя Василя Нагірного, бо він весь час стояв у середині української національної праці, як один з тих, що давали ініціятиву і працювали в господарській области нашого національного життя. Крім того знає його Галичина як архітекта, бо на основі його плянів побудовано в українських селах Галичини над 200 церков.

Уродився Покійний Василь Нагірний в 1847 р. в селі Гірнім стрийського повіту в бідній селянській родині. Швидко втратив батька і пробиваючися через життя власними силами, скінчив в 1870 р. реальну школу в Стрию. Потім студіював архитектуру, спершу на політехніці у Львові, а опісля в Цюріху в Швайцарії. В 1882 р. вернув з Швайцарії і осів у Львові.

Побут у Швайцарії звернув його увагу на господарські справи і сими справами він занявся головно в своїй громадянській роботі в Галичині. Вже в 1883 р. бере він визначну участь в заложенню „Народньої Торговлі", якої директором остався до смерти. Товариство українських ремісників „Зоря", українська „Ремісничa Бурса", українське жіноче промислове товариство „Труд", українське готелеве товариство „Народня Гостинниця", — все те організації, які повстали і розвивалися при його визначній участи.

Крім того належав він також до гурту, який заснував перше українське гімнастичне товариство „Сокіл", в якім був довгі роки головою.

Попри сю громадянську працю займався він будівництвом, головно будовою церков. В молодших літах брав участь також в політичній діяльности. В важкі часи польського панування в Галичині, коли так важко було вибрати українському народови своїх послів і треба було ставити кандидатури без вигляду на вибір, тільки для того, щоби кругом особи українського кандидата вести освідомляючу політичну діяльність, ставав він кілька разів як кандидат з львівського округа, наражаючися в 1879 р. на арештування.

В останні роки, на скільки позволяло здоровля і старий вік, покійний Василь Нагірний займався вже тільки справою економічних товариств, в яких був директором або членом надзираючої Ради.

Особливо лежала йому на серці „Ремісничa Бурса", яка мала виховувати українських ремісників. Про її розвиток він дбав до кінця свого заслуженого, роботящого життя.

В його особі відійшов до Матери-Землі один з найстарших українських діячів у Галичині.

Др. Михайло Лозинський.

Відень, 2. марта 1921.

ПОЛІТИЧНА ОБОРОНА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Дальші жертви на зладженне протестів і книжки про Східну Галичину прислали:

8. От. Володимир Лотович, Бруклин, Н. Й. $10.00
9. Михайл Чагарин, Вунсакет, Р. Ай. $10.00
10. Бр. св. Стефана, від. 77 У. Н. С., Йорквил, О. $10.00
11. Укр. Нар. Комітет, Горнел, Н. Й. $10.00
12. Дмитро Тиркус $9.00, Іван Клим $1.00, Мишавака, Інд. $10.00
13. Укр. Нар. Комітет, Стемфорд, Конн. $10.00
14. Тов. М. Шашкевича, від. 94 У. Н. С., Гемтремк, Миш. $10.00
15. Іван Кульчицький, Сейнт Джозеф, Мо. $10.00
16. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248 У. Н. С., Котсвил, Па. $10.00
17. Укр. Нар. Комітет, Йонкерс, Н. Й. $20.00

Всі грошеві посилки адресувати:

Mr. DM. ANDREYKO,
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Український Народний Комітет.

ВІСТИ З ГАЛИЧИНИ.

ЗІ ЛЬВОВА ДОНОСЯТЬ, ЩО АНГЛІЙСЬКА МІСІЯ ВЕДЕ ПЕРЕГОВОРИ З ВСЕУКРАЇНСЬКОЮ НАЦІОНАЛЬНОЮ РАДОЮ У ВІДНІ.

З Тарнова (на Мазурщині), де пробуває уряд Петлюри, доносять до львівського дневника „Український Вістник", що голова віденської Всеукраїнської Національної Ради сенатор **Сергій Шелухин** вїзвав до Відня міністра заграничних справ У. Н. Р. **Андрія Ніковського.** Ся поїздка стоїть у звязку з нарадами, які мають вестись у Відни між Всеукраїнською Національною Радою і англійською місією, висланою з Лондону до Ради. Дня 23. лютого с. р. мін. Ніковський спішно виїхав до Відня. За ним другого дня виїхав і міністер внутрішних справ **Саліковський.**

„Український Вістник" додає, що політичний світ зовсім не рахується з тарнівською Радою Республики, вважаючи її приватним дорадним органом гол. от. Петлюри.

Як звісно, віденська Всеукраїнська Національна Рада се українська політична репрезентація, яка заступає головні соціялістичні і поступово-демократичні українські партії Дніпрянської України, Кубані, Галичини й Української Буковини.

Головою В. Н. Р. є С. Шелухин, а заступниками ґенерал Греков і др. Перфецький.

ПОЛЯКИ ПРОТИ РІШЕННЯ РАДИ ЛІҐИ НАРОДІВ ПРО НАПАДЕНУ НИМИ ГАЛИЦЬКУ УКРАЇНУ.

Львівська польська „Газета поранна" у виданню з 27. лютого с. р. пише:

„З Парижа телеґрафують: Вчерашня ухвала Ради Ліґи Народів в справі Східної Галичини видвигнула наново на черговий порядок сю цілу справу. Ухвала є висідом заходів, які розвинула в останніх часах українська делеґація в Парижі та в Женеві. Закиди, які піднесли Українці проти польської адміністрації, сильно пересаджені (?), отже не тяжко (?) буде виказати їх безпідставність в ноті, яку на днях передасть Лізі Народів польський делеґат Ашкеназе. **Все-таки положенне доволі тяжке. Як зачуваємо, заходи Українців підперли численні міжнародні впливові круги, а також російські партії ведуть в Парижі живу діяльність, щоби унеможливити поладнанне української справи в користь Польщі".**

„Газета поранна" потішує своїх читачів оптимізмом Левенгерца, називаючи його притім знавцем і експертом справ Сходу.

Интересне кінцеве запитанне редакції „Газети поранної".

Вона пише:

„Цікава річ, чи супроти становища польських правлячих чинників Ліґа Народів в данному випадку задуме вислати „свої сили оружні" до відобрання Польщі Східної Галичини „чинно", а не тільки словно?"

В тімсамим числі „Газета поранна" доносить, що справу Східної Галичини перекazала Рада Ліґи Народів Раді Амбасадорів, а ся передасть її вирішенню Найвисшої Ради.

ПОЛЯКИ ПРО СТАНОВИЩЕ ЧЕХІВ ДО СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Львівський дневник „Український Вістник" передає отсю замітку варшавської польської газети „Наруд" про чеське становище до справи Східної Галичини:

„В усіх питаннях, які відносяться до Карпатської України і Східної Галичини, Чехи ведуть супроти нас (Поляків) дуже погану гру. Не можемо погодитися з коридором, який вишахрували собі Чехи для евентуального получення з Росією, а яким відділяють нас від Угорщини. Останніми часами чули ми нераз, що Чехи ведуть проти нас інтриги в справі Східної Галичини. Їх територією є галицькі околиці і місцеве українське населеннє, яке чеські агенти підбурюють проти Польщі і підсувають йому якісь інші вигляди. Супроти того, що справа Східної Галичини ще не вирішена дефінітивно, не можна легковажити чеських інтриг".

ДОПИСИ

РУХ В ПІТСБУРЩИНІ.

Пітсбург, Па.

В неділю 20. марця вечером зійшлося поважне число делеґатів майже з усіх українських громад з Пітсбурґа і околиці до церковної галі на Савт Сайд.

Після довших річевих дебат порішили зібрані вибрати постійний комітет, котрий би мав займатись усіма політично-народними і організаційними справами в цілій Пітсбурщині. На внесеннє о. Н. Дмитрова вибрано до комітету по 2 членів з кождої української громади: Піттсбурґ С. С. — Василь Котула, Іван Ганяк; Піттсбурґ Н. С. — о. Нестор Дмитрів, Василь Онишків; Мікіспрк — Петро Каня, Микола Маланчук; Ембридж — Михайло Фук, Стефан Ліщина; Карнеґі — о. Ал. Пристай, Петро Подола; Мікіспорт — Мих. Матвіїв, Теодор Дмитришин; „Народна Поміч" — секр. Василь Шабатура. Вибраний комітет зараз на 1. своїм засіданню вибрав слідуючу екзекутиву: Предс. Василь Онишків, з. предс. Василь Котула, секр. о. Нестор Дмитрів, з. секр. Василь Шабатура, касієр Петро Каня.

Ухвалено урядити велике протестаційне віче в першій половині цвітня. По всі інформації в справі поновної організації цілої Пітсбурщини проситься писати на адресу секретаря: о. Нестор Дмитрів, 44 Doerr St. N. S., Pittsburgh, Pa. Bill Phone 1807 J.

Українські громади в Манесен, Дженет і Вілінґ, просить ся призначити по 2 членів до постійного комітету.

ДО ШАНОВНИХ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН В БРІДЖПОРТ, КОНН.

Отсим подається до відома, що „Українське Товариство Просвіти" отворило школу як для дітий так рівнож і для старших.

Наука відбувається в понеділок, в середу і в пятницю, розпочинається точно о годині 6.30 вечером.

Повисше згадане товариство дає даром для учеників букварі, зошити, олівці, учителя і місце на школу в галі під числом 174 Віллард Стріт.

Повинність кождого Українця посилати свої діти до Української Школи, де навчиться своєї рідної мови а й читати і писати по українськи.

Шкільний Комітет.

В СПРАВІ ВІЧА В НЮ ЙОРКУ.

Наради членів Просвітної Комісії У. Н. Громади і представителів товариств, в справі протестаційного віча відбудуться у вівторок, 29. марта, в Народньому Домі при Шестій улиці, саля ч. 1. Щоби справу як слід порішити, конечним є, щоб усі інтересовані явились точно вже о год. 8-мій вечером.

Провітна Комісія У. Н. Г.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки", від. 316, повідомляє своїх членів, що спеціяльні збори відбудуться 5.30 під ч. 337 Ремінґтон стр. Обовязком кождого члена є прибути на ті збори, бо є важна справа до полагодження. Хто з членів не явиться, тим 26. марта в суботу вечером о годині підпаде карі 50 центів, а уряднік 1 дол. Також кождий член має взяти тікет на концерт, котрий має відбутись 26. марта с. р. А хтоб з членів взяв тікет а не брав участи в тім концерті, також підпадає карі, наложеній членами. — Д. Братусь, предс.; Н. Кубарич, кас.; В. Гурянський, секр.

СОВЄТИ НЕ МАЮТЬ ГРОШИЙ НА ЗАПЛАЧЕННЄ ЗАКУПОК.

Лондонська газета „Морнінг Повст", пишучи про трудности торговлі з Росією, подає вістку про одного англійського купця, котрий мав контракт зі совєтським правительством на доставу сукна вартости 2 міліонів фунтів шверлінґів (по теперішнім курсі коло 8 міліонів долярів). Коли корабель зі сукном приїхав до Риги, показалося, що совєтське правительство не має гроший. Воно відмовилося приняти посилку, засланяючися тим, що корабель прийшов два дні пізнійше, як була умова.

ЗНОВ ПОВСТАННЯ В СОВЄТСЬКІЙ АРМІЇ?

До Лондону наспіли через Ригу донесення, що пятнайцята та шіснайцята совєтські армії, котрі стоять коло міста Пскова на Білій Руси, збунтувалися і здезертирували. Совєтський уряд мав проголосити воєнний стан в шіснацять провінціях.

БОЛЬШЕВИКИ ПРИЗНАЛИ ВИНАДГОРОДУ ДЛЯ ПРИВАТНИХ ОСІБ.

Полковник Нюмен, член англійської палати послів, критикував в палаті англійського премієра за його торговельний договір з Росією. Найважнійший арґумент проти сього договору се те, що він нарушує мирні зносини Англії з другими державами.

Рівночасно полковник Нюмен підніс, що найбільше значіннє з цілого договору має признаннє большевицького уряду в уступі про признанне претенсій, в котрім „большевицьке правительство признає засаду, що воно є зобовязане заплатити відшкодованнє приватним особам, котрі достарчали товарів або сповнили якусь службу Росії, за котру вони не були заплачені".

Таку заяву полковник Нюмен пояснив як рух назад серед комунистів.

ПОЛЯКИ ЗАЛИЦЯЮТЬСЯ ДО ЖИДІВ.

Стечковський, польський міністер фінансів, виступав недавно перед зїздом польських газетярів у Варшаві і просив часописи, щоби вони допомогли допровадити до порозуміння межи Жидами та Польщею.

Міністер заявив, що сего вимагає інтерес польської держави та польського народа, щоби Польща зискала собі прихильність та приязнь жидівського населення. Щоби до сего довести, часописи та народ повинні помагати урядови в його зусиллях знести всі обмеження, відносячися до Жидів, та завести мирні відносини межи християнським та жидівським населенням.

Межи урядом та представителями Жидів почалися переговори щодо усунення обмежень Жидів. Міністер внутрішних справ заявив, що від тепер будуть знесені податки на жидівські шпиталі.

ВОЗДУШНА КОМУНІКАЦІЯ МЕЖИ ПАРИЖОМ ТА ЛОНДОНОМ.

Лондонська воздушна перевозова компанія, котра була задержала воздушну комунікацію межи Парижом та Лондоном на час зимових місяців, знов починає комунікацію і то по знижений ціні. Від тепер переїзд воздухом з Лондону до Парижа буде коштувати всего 300 франків (або після теперішного курсу коло 21 дол.), себто малощо більше понад те, що коштує переїзд сушею та кораблем. Перевозити будуть воздухом і людий і пакунки. Щоби зробити подорож певнійшою та безпечнійшою, заведено ріжні улїпшення. Так, примірно, на кінцевих двірцях для висідання з аеропланів уставлено електричні рефлектори, котрі мають давати знак керманичам аеропланів, де висідати, на случай, якиб подорож потребала до ночи. Супроти того, що ще гірше від нічної темноти є мрака, котра зовсім унеможливляє летунови бачити напрям лету та місця висідання, то предприємство постановило зарадити сему бальонами. Що кількадесять миль уставлено бальонові стації, на котрих стоять на увязи бальони, готові до злету. Як мрака залягає землю, то ті бальони пускають в гору привязані сильними линвами до землі і вони, піднявшися до висоти півтретя тисячі стіп, отже понад мраку, показують летунови, куди летіти.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

МІСІЯ В DETROIT, MICH.

На днях 28, 29 і 30 марця 1921 р., т. є. **в понеділок, второк і середу** вечерами між годиною семою а девятою **при церкві св. Івана Хрестителя на Кліперт Евеню в Дітройт, Миш.,** відбудеся **ДУХОВНА МІСІЯ** для Русинів-Українців греко-католиків при співучасти дооколичного і подальшого священства.

Порядок місії як слідує:

ПОНЕДІЛОК: Година 7.30 вечером: Молебен до Ісуса Христа, І-ша наука місійна, Благословенне Найсвят. Дарами.

ВТОРОК: Година 7.30 вечером: Молебен до Преч. Діви Марії, ІІ-га наука місійна і Благословенне Найсвят. Дарами.

СЕРЕДА: Година 7.30 вечером: Акафист до Ісуса Христа, ІІІ-та наука місійна, посвяченне Хреста місійного і сповідь.

Упрашаєся всіх Русинів-Українців з Дітройт, Гемтремк і околиці, що почувають себе греко-католиками, щоби як найчисленнійше збиралися в святини в висше означенім реченци на духовні науки і користали з нагоди, яка їм легким способом надаряється в часі Великодного посту, щоби приготовити свої серця до св. Великодної Сповіди, яка особливо в Дітройт неодній души християнській малаби стати одиноким спасительним ліком на її біль, смуток і хороту душевну.

69-71 **Комітет церковний.**

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

БОМБА В ІТАЛІЙСЬКІМ ТЕАТРІ УБИЛА 20 ОСІБ.

В місті Міляно в Італії в театрі Діяна вибухла бомба. Бомба ранила богато осіб, з котрих 20 правдоподібно помре. Поліція каже, що бомбу підложили анархісти для протесту проти держання в тюрмі Мелятести.

Розрухи межи соціялістами та Фашісті тревають далі. В місті Міляно прийшло до завзятої боротьби межи анархістами та націоналістами. Боротьба велася кілька годин на передмістях. Вбито двох демонстраторів, а ранено кільканайцять. Арештовано понад 200 осіб, межи ними майора міста Арена. На другий день поліція робила труси по ріжних робітничих організаціях та в декотрих відкрила великі припаси збрґі та бомб. В місті Доґато, коло Феррари, Фашісті зайшли до льокалю робітничої юнії та спалили всю хатну обстанову та книжки товариства. В Римі прийшло до боротьби межи Фашісті та зелізничими робітниками і через боротьбу зелізниці не курсували через цілу добу.

В КИТАЮ СТРАЙКУЮТЬ УЧИТЕЛІ.

В місті Пекіні, столиці Китаю, вибух страйк усіх учителів у 8 найвисших школах міста. Причиною страйку являється те, що правительство не платило їм пенсії від 4 місяців. За професорами вийшли на страйк студенти, котрі пропонують знести дотеперішний спосіб збирання податків, котрий полягає на тім, що кождий міністер збирає їх осібно для цілий свого міністерства. Вони радять, щоби уряд збирав усі податки разом. Вони також противляться тому, щоби міністер зелізниць отвирав нові школи для зелізничих робітників, коли ті школи, що вже існують, замикають через брак фондів. В наслідок страйку зрезиґнував міністер освіти, бо він віднісся був до купців, щоби дали більше податків, а вони його не послухали.

МАННА ЩЕ ДАЛІ ПАДЕ.

Американський конзуль в Єрусалимі, Оскар С. Гейзер, каже, що біблійне оповіданнє про живленнє Ізраільтян в пустині манною зовсім ніяке чудо, а просто природне явище. В урядовім донесенню, сей конзуль каже, що манну можна побачити й нині в околиці горішної Мезопотамії та в Курдистані та здовж перської границі. Вона паде в місяцях вересни, жовтни і падолисті. Манна паде у виді роси і осідає на листє дубів. Вона зараз твердне і прибирає вид зерен. Раненько, ще перед денною спекою збирають її в той спосіб, що розстелюють простирала під дерева, а потім трясуть дерева. Опісля манну збирають, і переховують на зиму, коли її вживають як поживи або висилають до міста Баґдаду в Арабії на продаж.

Манна паде також на листє других ростин, але вся вона пропадає даром і лише та, що впаде на дубове листє, збирається і вживається. В смаку манна солодка; тубильці вживають її на місце цукру або меду. Конзуль Гейзер каже, що в східних краях цінять її дуже високо за її гарний, ароматичний запах.

ФРАНЦІЯ ЗАВОДИТЬ ПРИМУСОВУ ҐІМНАСТИКУ ДЛЯ ОБОХ ПОЛІВ.

Французька палата послів приняла дня 22. марта закон, котрий заводить примусові фізичні (тілесні) вправи для обох полів у Франції.

Сей закон постановляє, що всі хлопці по укінченім 16 році життя мають займатися фізичними вправами, складаючимися з ґімнастики, бігання, гри в теніс або другими спортами після вибору, аж доки не дійдуть до військового віку.

Дівчата в народних та середних школах також мають займатися тілесними вправами після постанов, які в тім згляді будуть видані міністром публичних шкіл.

ВИНУЮТЬ ЖІНКИ ЗА ПАДЕННЄ ЦІНИ КАНАДІЙСЬКОГО ДОЛЯРА

Канадійський міністер фінансів, Сер Генрі Дрейтон, заявив підчас своєї промови перед американським жіночим клюбом, що причиною, чому канадійський доляр впав на ціні в порівнанню з американським доляром, є таки ніхто инчий, лише канадійські жінки. Вони мають любити всякі витребеньки, котрі вони спроваджують зі Злучених Держав, обнижуючи тим вартість канадійського доляра. Канадійці спроваджують зі Злучених Держав богато овочів, яєць, ярини та тканин, без котрих моглиб обійтисея. Через те все в Канаді дорожіє, тим більше що край ще мусить оплачувати великі довги з війни.

ЧИМ ЗАЙМАЮТЬСЯ БУВШІ КНЯЗІ?

З Інсбрука, в Тироли, доносять, що князь Юрій з Баварії, внук цісаря Франца Йосифа, вступив до закону Єзуїтів. Князь був майором підчас війни. Він був жонатий з одною австрійською архикнягинею, але недавно він розвівся з нею на тій підставі, що підчас слюбу зроблено якусь похибку в церемонії.

Рівночасно доносять з Берліна, що бувший австрійський архикнязь Леопольд Фердинанд, котрий тепер називає себе просто Леопольдом Вельфлінґом, отворив в Берліні театер-кабарет і незадовго самий виступить в ньому в штуці, в якій він буде грати ролю адмірала в старім австро-угорськім уніформі.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

В ОБЛАКАХ ДИМУ.

Люблю дим. І той густий, чорний, що хмарами клубиться понад фабричні димарі і той сірий простий, що вється понад мужицькі хати. І той синій, запашний, що розсновується в осінь по полях, як палять пирій. Та найбільше люблю дим з доброго циґара, що раз як блакитна лента то знов як сині облаки пливе; вяжеться в півсонні привиди; зарисовує на мить чудові картини і нариси...

Та дим має одну хибу. Не можна його вхопити в руку. Можна йому приглядатись; можна ним одушевлятись, та зловити його несила.

Нераз, як перетома недоспаної ночі похилить мою голову й очі заслонить блідосірим серпанком, сідаю глибоко в крісло, закурюю циґаро і прижмуреними очима вдивляюся в гру ліній і змінливих форм диму. Буває іноді, леночки диму укладаються самі в повні змісту картини, або навіть слова. Так було й оноді.

Я сидів втомлений і дивився на дим, що снувався наді мною. І, їй Богу, не розберу: була се злуда, чи якесь чудесне уложенне верстов і ліній диму. Мені вбачалося, що дим удладався у виразні речення: **„Організація малопольських воєводств", „Автономія для 85% української... меньшости на українській землі", „Заснованне українського університету в Станиславові"** і такі інші чудасії.

Можливо, що була се підсвідома проекція слів, так часто подибуваних в сусідських денниках. Та всетаки явище робило велике враженне.

Подумайте лиш: слова з диму!

Я дивився вперто і на моїх очах слова змінялись і постепенно щезали.

А вкінці все змінилося; сколотилось і розвіяло.

В кімнаті темніло. В мисочці попелів недогарок циґара.

Так, так. Дим має одну хибу. Ніщо по ньому не лишається.

Тиберій Горобець.

(Укр. Вістник).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".